

BANCA MONDIALĂ ÎN ROMÂNIA

PROFIL DE ȚARĂ

România	2016
Populație, milioane	19,6
PIB, miliarde USD la cursul actual	187,0
PIB pe cap de locuitor, USD la cursul actual	9.528
Speranța de viață la naștere, ani ^b	75,1

(a) Cea mai recentă valoare (2012)

(b) Cea mai recentă valoare indicatori de dezvoltare mondială (2014)

MESAJE PRINCIPALE

- Economia României a înregistrat o creștere de 4,8% în 2016, ceea ce reprezintă un nou vârf după perioada de criză și a treia cea mai mare creștere economică în Uniunea Europeană. Însă țara se confruntă cu problema promovării incluziunii sociale și consolidării sustenabilității modelului său de creștere economică, concentrându-se pe investiții mai bune calitativ, productivitate și pe o rată a exporturilor mai mare, în detrimentul unui model de creștere determinat exclusiv de către consumul național.
- Noul guvern format în ianuarie 2017 reprezintă o oportunitate de promovare a stabilității, de aprofundare a reformelor și de asigurare a unei creșteri economice durabile.
- Banca Mondială continuă să se implice într-un parteneriat puternic cu România și menține un portofoliu vast de împrumuturi, servicii de consultanță și asistență tehnică în domenii precum: reforma guvernului central, formularea de strategii și reforme bugetare, dezinstituționalizarea copiilor, învățământ, transport și sectorul financiar. Portofoliul de împrumuturi al Băncii și studiile analitice se concentrează pe sprijinirea principalelor reforme structurale în învățământ, sănătate, protecție

Prezentarea programului Băncii Mondiale în România

socială, mediu și justiție, toate aceste domenii fiind esențiale pentru deblocarea completă a potențialului de dezvoltare al României.

CONTEXTUL ȚĂRII

În România au avut loc alegeri parlamentare la 11 decembrie 2016. O coaliție guvernamentală compusă din Partidul Social-Democrat (PSD) și Alianța Liberal-Democrată (ALDE) a numit la 4 ianuarie 2017 un cabinet de miniștri, condus de prim-ministrul Sorin Grindeanu. Printre prioritățile Guvernului pentru perioada 2017–2020 se numără investiții în infrastructură, sănătate, învățământ, crearea de locuri de muncă și dezvoltarea întreprinderilor mici și mijlocii.

Activitățile anti-corupție au continuat să facă progrese, iar recordul României în combaterea practicilor corupte continuă să servească drept model eforturilor similare la nivel regional. Credibilitatea Direcției Naționale Anticorupție (DNA) a fost întărită prin condamnarea recentă a unor personalități de înalt profil, fiind sprijinită public puternic prin protestele anti-corupție din februarie 2017.

Deși România și-a redus semnificativ dezechilibrele macro-fiscale de la criza din 2008 și a realizat una din cele mai rapide rate de creștere din EU în 2016, provocarea cu care se confruntă Guvernul este să susțină creșterea, eliminând obstacolele structurale din economie și să se asigure că beneficiile prosperității ajung la toți cetățenii, în special la cei săraci și vulnerabili.

România are una dintre cele mai ridicate rate ale sărăciei din Uniunea Europeană. Procentul de români aflați în risc de sărăcie în urma transferurilor sociale a crescut de la 22,9% în 2012 la 25,4% în 2015. Cu toate acestea, procentul de populație cu risc de sărăcie și excludere socială a scăzut de la 43,2% în 2012 la 37,4% în 2015.

BANCA MONDIALĂ ȘI ROMÂNIA

De la debutul cooperării cu Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BIRD) în 1972, România a primit 13,5 miliarde USD, angajate în peste 99 de proiecte ce acoperă o gamă largă de sectoare.

În cadrul Strategiei de Parteneriat cu Țara (Country Partnership Strategy, CPS) pentru anii fiscali (AF) 2014–18, Banca Mondială sprijină eforturile României de a accelera reformele structurale. Obiectivul general pe termen lung al Strategiei de Parteneriat cu Țara este să sprijine convergența țării cu UE printr-o creștere solidă, durabilă și echitabilă și printr-o competitivitate mai bună.

Banca se implică în România prin gama sa completă de instrumente: împrumuturi în cadrul politicilor de dezvoltare, servicii de consultanță și analitice (ASA) și mai ales servicii de asistență tehnică rambursabile (RAS). Parteneriatul pentru AF2014–18 are ca țintă reducerea sărăciei și promovarea unei prosperități comune, în cadrul a trei piloni. Aceștia sunt:

- crearea unui guvern specific secolului 21;
- susținerea creșterii economice și crearea de locuri de muncă în sectorul privat;
- promovarea incluziunii sociale.

ELEMENTE CHEIE ALE PROGRAMULUI DE ȚARĂ

Programul din România utilizează o gamă completă de instrumente ale Băncii și constă dintr-un portofoliu de șapte proiecte și patru fonduri fiduciare, precum și un program de 20 de proiecte tip ASA (servicii de consultanță și analitice), din care 10 de tipul RAS (servicii rambursabile de asistență tehnică). Portofoliul activ de împrumuturi însumează 2,14 miliarde

USD în angajamente nete (1,68 miliarde USD nedebursate), suplimentate de trei fonduri fiduciare executate de destinatar, de peste 10 milioane USD (2,7 milioane USD nedebursate). Proiectele ASA abordează teme de interes major, de la parteneriate pentru comunitățile marginalizate de romi, la îmbunătățirea eficienței fiscale. Cele 10 activități de tip RAS însumează peste 19 milioane USD și sprijină Fondul pentru Educația Romilor, Cancelaria Primului Ministru, Ministerul Învățământului, Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopției, Agenția Națională de Achiziții Publice, Ministerul Fondurilor Europene și Ministerul Finanțelor Publice. Din 2010 au fost semnate 52 de contracte RAS, însumând 83,41 milioane USD.

Portofoliul Băncii Mondiale

- Nr. proiecte: 7
- Împrumuturi BIRD: 7 împrumuturi (2.130 milioane USD)
- FGM: 1 grant (5,5 milioane USD)
- Alte fonduri: 2 granturi (4,7 milioane USD)
- ASA: 20 activități, din care 10 RAS (19,18 milioane USD)

Programul RAS al Băncii, lansat în 2010, a identificat blocaje structurale ce stau în calea creșterii economice și a formulat recomandări cu privire la consolidarea capacității instituționale; multe din acestea au fost implementate în perioada 2012 – 2015, sub egida Memorandumului de Acord care sprijină implementarea Fondurilor Structurale și de Coeziune ale Uniunii Europene în România și modernizarea administrației publice.

În ianuarie 2016, Banca Mondială și Guvernul României au semnat un Memorandum de Înțelegere, cu efect până în 2023, care asigură un cadru pentru sprijinul continuu al Băncii Mondiale în eforturile României de a înregistra

progrese în domeniul reformelor structurale, de a îmbunătăți administrația publică și de a accelera convergența cu Uniunea Europeană.

După experiența reușită a ultimilor cinci ani, noul Memorandum include o prelungire a serviciilor de asistență tehnică pe întreaga gamă ESIF 2014–2020, inclusiv – pentru prima dată în Europa – acces la Fondul European Agricol de Dezvoltare Rurală și la Fondul European Maritim și de Pescuit.

EVOLUȚII ECONOMICE RECENTE

Economia României a înregistrat o creștere de 4,8% în 2016, reprezentând cea mai mare creștere din 2008 și a treia cea mai rapidă creștere din Uniunea Europeană. Creșterea a fost generată de consumul privat (până la 6,8% față de anul precedent), care a fost încurajat printr-o reducere a ratei standard a taxei pe valoarea adăugată (TVA) de la 24 la 20% în ianuarie 2016 și prin creșteri ale salariilor și pensiilor minime și ale celor din sectorul public. Creșterea investițiilor a stagnat, investițiile publice scăzând ca urmare a reducerii finanțărilor de investiții din partea Uniunii Europene.

Inflația a scăzut la un minim record în 2016 și rămâne scăzută, sprijinind o politică monetară acomodativă. Inflația globală anuală a trecut în zona pozitivă în februarie 2017 (0,2%), odată cu disiparea efectului de bază al reducerii TVA. Banca Națională a României (BNR) a menținut rata politicii monetare la 1,75% în februarie, în condițiile unei creșteri negative a creditelor pentru mediul corporatist (în scădere cu 3,5% față de anul precedent la ianuarie 2017) și ale îngrijorărilor din ce în ce mai mari cu privire la relaxarea continuă a măsurilor fiscale. Creditele pentru gospodării au crescut cu 4,6% față de anul precedent în ianuarie 2017, sprijinite de stimulentele fiscale, de ameliorările la nivelul pieței muncii și de ratele scăzute ale dobânzilor.

Piața muncii a continuat să se consolideze, sprijinită de creșterea economică puternică și de relaxarea fiscală. Salariile reale au crescut cu 12% față de anul precedent, iar rata șomajului a scăzut la 5,5%, cea mai scăzută din ultimii opt ani, la sfârșitul lui decembrie 2016. Cu toate acestea, rata scăzută a șomajului de 61,6% în al patrulea trimestru reflectă rigidități structurale persistente la nivelul pieței muncii.

Politica fiscală a devenit pro-ciclică în 2016. Deficitul bugetar a fost de 2,4% din PIB la sfârșitul lui 2016, mai scăzut decât ținta inițială de 2,8%, dar cu o tendință ascendentă, datorată stimulentele fiscale. În ceea ce privește veniturile, ameliorările la nivelul colectării impozitului pe venitul întreprinderilor (în creștere cu 11,7% față de anul trecut), contribuțiilor sociale (în creștere cu 6,3% față de anul trecut) și impozitului pe venitul personal (în creștere cu 4,2% față de anul trecut) au echilibrat parțial reducerea veniturilor din TVA (în scădere cu 9,6% față de anul trecut). Nivelul scăzut al cheltuielilor publice (în scădere cu 31,6% față de anul trecut la sfârșitul lui decembrie), mai ales din fonduri UE, a contribuit la deficitul mai mic decât cel preconizat.

PERSPECTIVE ECONOMICE

Creșterea se preconizează să se mențină puternică în 2017, alimentată de măsurile suplimentare de relaxare fiscală. La începutul lui 2017, rata TVA a fost redusă și mai mult, până la 19%, iar Guvernul a adoptat măsuri suplimentare, inclusiv o creștere de 16% a salariului minim și alte reduceri de impozite la pensiile sub un anumit prag. Creșterea suplimentară la nivelul consumului se preconizează că va mări deficitul de cont actual la 3,1% în 2017, de la 2,4% la sfârșitul lui decembrie 2016. În combinație cu o diferență de producție pozitivă și cu prețuri mai mari de import, cererea agregată va duce la creșterea

inflației. BNR prognozează o creștere treptată a inflației spre 1,7% la sfârșitul lui 2017. Deficitul bugetului consolidat este proiectat să depășească 3% din PIB în 2017, plasând România pe o traiectorie către reintrarea în Procedura de Deficit Excesiv a UE. Mărirea deficitului fiscal va împinge datoria publică la 42,8% din PIB la sfârșitul lui 2019, de la 39,9% în 2015. Totuși, datoria publică rămâne una dintre cele mai scăzute din Uniunea Europeană.

Creșterea solidă continuă consumului privat, ajutată de o rată mai mică a TVA-ului, de creșterea ratei de angajare și a salariilor reale și de noul venit minim de incluziune ar trebui să impulsioneze veniturile reale și să ducă la scăderea în continuare a incidenței sărăciei. Rata sărăciei la paritatea puterii de cumpărare (PPP) de 2,50 USD/zi 2005 este preconizată să scadă în

continuare până sub 5% în 2019, iar rata de sărăcie la paritatea puterii de cumpărare de 5 USD/zi este preconizată să scadă până la 14,7%. Aceste previziuni se corelează cu tendințele procentului de persoane în risc de sărăcie sau excluziune socială, pe baza statisticilor UE cu privire la venituri și la condițiile de trai, indicând că rata de incidență a lipsurilor materiale severe a scăzut considerabil. Cu toate acestea, inegalitatea veniturilor a crescut, parțial datorită efectului diminuant de redistribuire din sistemul de impozite și transferuri. Introducerea planificată a unui program de venit minim de incluziune socială în 2018 are ca țintă consolidarea a trei programe pentru persoane cu venituri scăzute, dublând bugetul actual și mărinnd gradul de adecvare și acoperire al beneficiilor.

BANCA MONDIALĂ ÎN ROMÂNIA

PROFIL DE ȚARĂ

DESPRE PROIECTE

Construirea unui mediu mai curat și mai ecologic în România. Încă din 2007, Banca Mondială a susținut eforturile la nivel național ale României în combaterea poluării cu nutrienți. Producția agricolă a României este concentrată în ferme mici, cu dimensiuni sub 5 ha, majoritatea având animale în vecinătatea gospodăriei, fără facilități corespunzătoare de colectare și depozitare a deșeurilor animale. Astfel de practici neprietenoase pentru mediu au ca rezultat poluarea apelor subterane și reprezintă un pericol general de sănătate pentru populația rurală a României, inclusiv prin riscul expunerii la boala albastră,, care poate duce la deces infantil.



Platformă de colectare a bălegarului din comuna Târgșoru Vechi

Proiectul Controlul Integrat al Poluării cu Nutrienți sprijină eforturile țării de a reduce deversarea de nutrienți (azot și fosfor) în cursurile de apă și ajută România să se conformeze la scară națională prevederilor Directivei UE privind Nitrații. Proiectul este în prezent singura intervenție din România care finanțează investiții directe în comunitățile rurale.

Până la această dată, Proiectul Controlul Integrat al Poluării cu Nutrienți a finanțat 82 de platforme pentru colectarea și gestionarea gunoii de grajd în 77 de comunități rurale din toată țara. Aceste platforme au fost dotate cu tractoare noi, pubele și alte ustensile esențiale necesare pentru a îmbunătăți gestionarea bălegarului de animale și a preveni contaminarea solului și a rezervelor de apă cu nitrați și cu alte substanțe periculoase. Proiectul a finanțat și o serie de rețele de canalizare și stații de epurare, precum și prima instalație pilot cu biogaz din România, în orașul Seini, județul Maramureș. Unitatea folosește o abordare integrată pentru a gestiona procesarea bălegarului și generarea de biogaz și electricitate pentru comunitatea locală. Proiectul a furnizat formare și asistență tehnică în comunitățile beneficiare și a contribuit la consolidarea capacității instituționale a instituțiilor guvernamentale responsabile de reglementarea, implementarea, monitorizarea și raportarea cu privire la cerințele referitoare la Directivele Cadru ale UE privind Nitrații și Apa.

În 2016 a fost aprobată o finanțare adițională de 48 milioane Euro pentru a crește investițiile ce abordează poluarea cu nutrienți. Se preconizează că aproximativ 30.000 de ferme mici vor beneficia de sprijin pentru facilitățile de colectare și compostare, gestionare a bălegarului, producere de biogaz din deșeuri animaliere, precum și sisteme de canalizare și epurare a apei reziduale în aproximativ 100 de comune foarte vulnerabile. Proiectul vizează sensibilizarea publicului cu privire la poluarea cu nutrienți și să surprindă observațiile cetățenilor cu privire la provocările și experiențele legate de implementare, pentru a informa mai bine eforturile naționale mai ample de reducere a poluării cu nutrienți.

Mai multe despre Banca Mondială în România

Pagina web pentru țară: <http://www.worldbank.org/romania>

Date: <http://data.worldbank.org/country/romania>

Proiecte: <http://www.worldbank.org/en/country/romania>

Cercetare: <http://www.worldbank.org/en/country/romania/research>

Știri: <http://www.worldbank.org/en/country/romania/news>